

Betreft: Reactie op advies cliëntenraad over handhavingsplan

Geachte cliëntenraad,

Op 29 juli 2016 heeft de cliëntenraad SoZaWe BMW een advies aan de colleges gestuurd over de handhavingsverordening Participatiewet, IOAW, IOAZ en het Handhavingsplan Werk en Inkomen 2016 - 2017. In dit advies zijn een aantal vragen en opmerkingen over het handhavingsplan opgenomen. Hieronder volgt een reactie van de colleges op dit advies.

Inleiding (contacten met cliënten):

Aangegeven wordt dat het contact met de cliënt wordt gemist. Het college is van mening dat dit voldoende in het plan is opgenomen. Het contact met cliënten is essentieel in dit handhavingsplan. Dit komt in alle vier visie-elementen terug en wordt ook beschreven in het plan. Daarbij is aangesloten op de bekende werkwijze van Hoogwaardig handhaven, met de vier visie-elementen. Om die reden is er niet één apart visie-element voor wat betreft cliëntcontact.

Kaders en uitgangspunten:

Geadviseerd wordt om de term "oneigenlijk gebruik" toe te lichten. Bij de begripsomschrijving in het handhavingsplan wordt aangesloten bij de omschrijvingen zoals die ook worden gehanteerd door vakorganisaties. Bij oneigenlijk gebruik wordt bedoeld dat er gebruik wordt gemaakt van een voorziening, anders dan waarvoor het de bedoeling was. Het college heeft het plan hierop aangepast.

Fraudewet:

Opgemerkt wordt door de cliëntenraad dat in het nieuwe plan rekening zou kunnen worden gehouden met de nieuwe Fraudewet. Het college kan zich in dit advies vinden en heeft het handhavingsplan op dit onderdeel aangepast. Wijzigingen in sociale zekerheidswetgeving, onder meer door jurisprudentie, volgen elkaar momenteel in snel tempo op. Bij het opstellen van dit handhavingsplan is uitgegaan van de op dat moment geldende wet- en regelgeving. Het plan biedt bovendien de ruimte om in de uitvoering telkens de werkprocessen aan te passen op de (wets-)wijzigingen die volgen. Dat geldt vanzelfsprekend ook voor wijzigingen die voortvloeien uit de nieuwe Fraudewet, die op 1 januari 2017 in werking treedt.

Verbetering informatiepositie gemeenten (internetprotocol versus themacontrole):

De cliëntenraad heeft de vraag gesteld of de gemeenten het internetprotocol gaan hanteren en vraagt zich af hoe dit zich verhoudt met de themacontroles.

De gemeenten werken volgens wettelijke kaders rond privacy van onze cliënten. Het beschreven Protocol Internetonderzoek is een landelijke handleiding dat gemeenten kaders geeft bij rechtmatigheidsonderzoeken. Bij het uitvoeren van een themacontrole voor bijvoorbeeld professionele handel op internet geeft dit geen strijd met het internetprotocol aangezien er op dat moment een aanleiding is voor een onderzoek (noodzakelijkheidseis).

Uitbreiding mogelijkheden huisbezoek (rechten en belangen van cliënten bij huisbezoek):

Aangegeven wordt dat de gemeenten in een protocol voor huisbezoek duidelijk de rechten van bijstandsgerechtigden moeten beschrijven.

Dit is een juiste opmerking. Sinds 22 oktober 2013 is het protocol huisbezoeken van kracht welke is te vinden op de website van Werkplein Sozawe Hoogeland. Bij het uitvoeren van de huisbezoeken werken alle medewerkers in overeenstemming met dit protocol.

Verbetering voorlichting van klanten:

Gevraagd wordt om een onafhankelijke cliëntenbegeleider op te nemen in het Handhavingsplan. Dit is niet opgenomen in het voorliggende plan aangezien het aanbieden van een onafhankelijke cliëntenbegeleider in tegenstelling tot de Wmo niet volgt uit de Participatiewet. Cliënten kunnen wel gebruik maken van maatschappelijk werk voor het krijgen van informatie en (gesubsidieerde) rechtsbijstand als er bezwaar wordt gemaakt. Daarnaast worden cliënten op een zo duidelijk mogelijke wijze op hun rechten en plichten gewezen door inkomensconsulenten en jobcoaches. Dat gebeurt onder meer door het vroegtijdig informeren en het optimaliseren van de dienstverlening (visie-elementen 1 en 2), zoals beschreven is in dit plan. In de looptijd van dit plan blijven we volgen of de begeleiding van cliënten verder kan worden verbeterd en houden de colleges zich aanbevolen voor suggesties daarin.

Hoogwaardig handhaven (opnemen van checklist bij informatievoorziening voor cliënten):

Door de cliëntenraad wordt opgemerkt dat het belang van goede voorlichting groot is. In het beleidsplan is hier uitgebreid aandacht aan besteed. Voorlichting aan cliënten (visie-element 1: vroegtijdig informeren) wordt zo duidelijk en integraal mogelijk ingericht. De cliëntenraad doet een aantal suggesties over informatieverstrekking die nog niet uitputtend zijn. Deze nemen uiteraard van harte mee bij het vormgeven van de voorlichting.

Digitale bronnen en koppelingen:

De vraag wordt gesteld hoe de koppelingen werken?

Dit is niet in dit plan uitgewerkt omdat het plan een kader voor de uitvoering is waarbinnen de handhaving wordt vormgegeven. De werking van digitale bronnen en koppelingen vergt enige technische kennis en is verder niet in het handhavingsplan beschreven. Wel kan hier opgemerkt worden dat de gemeenten alle maatregelen treffen om de koppelingen van bestanden veilig uit te kunnen voeren.

Themacontrole: Grijswerk project

Door de cliëntenraad wordt de vraag gesteld hoe bedrijven worden behandeld en wordt aangifte gedaan bij OM?

Indien de gemeente een concreet vermoeden heeft dat grijs werk wordt verricht bij een bedrijf of instelling dan vindt hierop nader onderzoek plaats. Of er aangifte wordt gedaan bij het Openbaar Ministerie hangt van de situatie af, waarbij onder meer naar de ernst van de overtreding en combinatie van andere strafbare feiten wordt gekeken. Daarbij wordt het Aanwijzingsbesluit Sociale Zekerheidsfraude gevolgd.

De colleges bedanken de cliëntenraad voor haar advies. Naar aanleiding van deze inbreng is, zoals hierboven is aangegeven, op onderdelen het handhavingplan aangepast. Daarnaast hopen wij dat we de gestelde vragen voldoende hebben beantwoord.

Met vriendelijke groet,

De colleges van Bedum, Winsum, De Marne en Eemsumond.